

ství u st-lova otce, a netřeba se proto zabývatí oněmi vývody stížnosti, jež se oněmi skutečnostmi zabývají s tohoto hlediska. Žal. úřad uvádí momenty ty jen na podporu svého již dříve vysloveného úsudku, že st-lův otec neztratil své uher. státní občanství desetiletou nepřítomností, jako indicie, jimž však žádného pravotvorného významu nepřikládá. Lze je proto ponechatí stranou bez bližšího zřetele.

Stížnost dotýká se ještě otázky, zda st-l sám — nabyli-li čsl. státního občanství podle § 1 č. 1 úst. zák. č. 236/1920 Sb., nepozbyl ho desetiletou nepřítomností. Žal. úřad to popřel, poukávav k tomu, že st-l byl veden stále v evidenci čsl. generálního konsuluátu v Berlíně. Stížnost proti tomu namítá, že skutečnost, že st-l byl v evidenci u řečeného konsuluátu bez zjištění, že se sám přihlásil do této evidence s úmyslem podržeti čsl. státní občanství, nemá významu pro ztrátu občanství podle § 31 zák. čl. L:1879.

V tom jest však stížnost na omylu. Cit. § 31 stanoví, že uher. státní občan, jenž se bez příkazu uher. vlády nebo rak.-uher. společného min. po deset let nepřetržitě zdržuje mimo hranice území uher. koruny, ztrácí tím uher. státní občanství. K tomu se dále praví, že nepřetržitost nepřítomnosti se přerušuje, jestliže nepřítomný ohlásil uvedenému kompetentnímu úřadu, že podržuje své uher. státní občanství, nebo ... byl zapsán do matriky některé rak.-uher. konsulární obce. Podle toho přerušuje se nepřetržitost nepřítomnosti jako zák. důvod zániku státního občanství již pouhým faktem zápisu do matriky konsulární obce, i když se tak děje třeba proti vůli osoby, o kterou jde.

Závěrem bud'tež shrnuty výsledky tohoto nálezu:

Stížnost neměla úspěchu, pokud spatřovala porušení práva st-lova v tom, že žal. úřad zrušil »zjištění« zem. úřadu v Bratislavě, že st-l jest čsl. státním občanem, dále pokud popírala právo žal. úřadu rozhodovati o st-lově státním občanství a konečně, pokud brojila proti názoru žal. úřadu, že st-l neztratil čsl. státní občanství svou vlastní nepřítomností. Úspěšnou byla shledána, pokud brojila proti názoru žal. úřadu, že se st-l stal čsl. státním občanem, ve dvou směrech: předem v otázce, zda st-lův otec Vilém a s ním i st-l nabyli domovského práva na území někdejšího mocnářství rak.-uher., náležejícím nyní Čsl. republice, za druhé v otázce, zda st-lův otec a s ním st-l uher. státní občanství a tím i ono domovské právo neztratil v desetiletí od 8. ledna 1880. V těchto obou otázkách, rozhodných pro dnešní spor, shledáno bylo nař. rozhodnutí podstatně vadným, pročež je bylo zrušiti podle § 6 zák. o ss., jinak však bylo stížnost zamítnouti.

Č. 11.974.

Š k o l s t v í: * V řízení o rozdělení společné správy školy občanské a školy obecné nemá ředitel, jenž spravoval obě školy, postavení procesní strany, zejména ani z titulu nároku na vyšší ředitelský přídavek podle § 15 zák. č. 104/1926 Sb. za správu obou škol.

(Nález ze dne 13. června 1935 č. 16.722/35.)

V ě c: Josef P. v Č. proti ministerstvu školství a národní osvěty o rozdělení správy občanské a obecné školy a snížení ředitelského přídavku.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: St-l byl dekretem zšr-y v Praze z 20. srpna 1926 podle § 13 zák. č. 86/1875 z. z. čes. a § 19 zák. č. 104/1926 Sb. ustanoven definitivním ředitelem při občanské škole chlapecké, spojené s obecnou školou v Č., s právní platností od 1. září 1926.

Výnosem z 27. července 1931 povolila zšr v Praze v dohodě se zem. úřadem, aby obecná škola chlapecká v Č. byla oddělena správou od správy chlapecké školy občanské v Č., a to dnem 1. září 1931. Současně pozměnila zšr jedno definitivní místo učitelské na obecné škole chlapecké v definitivní řídicí místo učitelské a uvedla, že služební požitky ředitele na občanské škole chlapecké upraví se týmž dnem podle ustanovení § 15 zák. č. 104/1926 Sb. V důsledku toho bylo výnosem zšr-y z 9. prosince 1931 uloženo účtárně zem. úřadu v Praze, aby st-li od 1. září 1931 vyplácela snížený ředitelský přídavek za 6 tříd ročních 1.800 Kč.

O obou výnosech byl st-l vyrozuměn a podal jednak odvolání z výnosu, povolujícího oddělení správy školy obecné od správy školy občanské, jednak námitky proti snížení ředitelského přídavku z 2.100 Kč na 1.800 Kč. Min. škol. výnosem ze 17. září 1932 vyslovilo toto: Odvolání Josefa P. z výnosu zšr-y z 27. července 1931, jímž bylo povoleno, aby chlapecká škola obecná v Č. byla oddělena správou od občanské školy od 1. září 1931, se zamítá a potvrzuje se výnos zšr-y s tou změnou, že účinnost jeho se odsunuje až na dobu odchodu ředitele P. na odpočinek. Důvody: Rozdělení správ chlapeckých škol v Č. bylo povoleno k návrhu mšr-y v dohodě s vydržovateli škol, jímž nelze podle § 18 odst. 2 zák. ze 14. května 1869 č. 62 ř. z., pozměněného zák. z 2. května 1883 č. 53 ř. z., upříti vlivu na organizaci správ těchto škol. Podle cit. ustanovení zákonného má býti v zásadě správa občanské školy oddělena od správy školy obecné. Avšak na žádost vydržovatelů mohou býti tyto správy škol spojeny. Z toho vyplývá, že, netrvají-li vydržovatelé na jejich sloučení, nelze spatřovati nezákonnost v jejich opětovném rozdělení. V tomto směru bylo tedy odvolání zamítnouti jakožto neodůvodněné. Vzhledem však k právním důsledkům, jaké má rozdělení správy obou jmenovaných škol vůči řediteli P., jenž byl dekretem zšr-y z 20. srpna 1926 pravoplatně ustanoven ředitelem občanské školy chlapecké, spojené se školou obecnou, nemohlo min. škol. jinak, než účinnost výnosu zšr-y způsobem shora uvedeným odsunouti.

O tomto výnosu byl k příkazu zšr-y vyrozuměn také st-l.

Proti tomuto výnosu podala mšr v Č. rozklad z 25. října 1932, v němž žádala, aby min. znovu věc blahovolně uvážilo a svůj názor změnilo v ten smysl, že se provedené již rozdělení chlapeckých škol v Č. ponechává v platnosti.

Min. škol. pak nař. výnosem ze 4. listopadu 1932 vyslovilo, že přihlížejíc k podání mšr-y v Č. z 25. října 1932 odvolává poslední větu

prvního odstavce svého výnosu ze 17. září 1932 o odsunutí účinnosti tohoto výnosu až do doby odchodu ředitele P. na odpočinek, jakož i předposlední odstavec téhož výnosu, obsahující odůvodnění tohoto opatření.

O stížnosti, podané na toto rozhodnutí, uvážil nss toto:

Podle § 15 učitel. zák. z 24. června 1926 č. 104 Sb. mají ředitelé škol (správcové škol, řídící učitelé a ředitelé občanských škol) nárok na ředitelské přídavky, započitatelné pro výměru výslužného. Základní přídavek řídících učitelů a správců obecných škol činí 600 Kč, ředitelů občanských škol 900 Kč ročně; tento základní přídavek se zvyšuje o ročních 150 Kč za každou třídu, ať postupnou nebo pobočnou, z níž se ta která škola nebo školy témuž řediteli nebo řídícímu učiteli podřízené skládají, s omezením, že ředitelský přídavek může činiti pro řídící učitele a správce obecných škol nejvýše 1.500 Kč a pro ředitele občanských škol nejvýše 2.100 Kč ročně.

Zákon tu mluví o třídách, z nichž se škola nebo školy skládají, užívá tedy času přítomného, z čehož nutno — kdyžtž opačného ustanovení není — souditi, že rozhoduje onen počet tříd, který tu je v tu kterou dobu, pro kterou se ředitelský přídavek vyměřuje. Zákon nečiní rozdíl co do povahy a trvalosti jednotlivých tříd, což by — se zřetelem ke změnám v počtu žactva a tím i v počtu tříd působeným značnými rozdíly v množství v úvahu přicházejících dětí, narozených zejména v době válečné 1914—18 a v době poválečné — zajisté byl výslovně učinil, kdyby byl chtěl, aby výměra ředitelského přídavku jednou dosažená měla zůstatí stabilisována na celou budoucnost beze zřetele na snížení počtu tříd časem nastalé. Na tom nemůže měniti nic ani skutečnost, že ředitelský přídavek je započitatelný pro výměru výslužného, neboť započitatelným je — stejně jako u jiných služebních příjmů do pense započitatelných — onou výměrou, v jaké řediteli (správci školy) příslušel v době jeho pensionování.

Z uvedeného plyne, že by nebylo lze spatřovati nezákonné zkrácení st-le v jeho subj. právech v tom, kdyby po oddělení správy obecné školy od správy školy občanské nebyl mu ponechán ředitelský přídavek v maximální výši 2.100 Kč, v jaké mu příslušel na základě dekretu zř-y z 20. srpna 1926 o ustanovení definitivním ředitelem občanské školy, spojené se školou obecnou, se zřetelem k celkovému počtu tříd obou těchto škol.

Dále poukazuje stížnost k tomu, že st-l nabyt z výnosu min. škol. ze 17. září 1932 právního nároku na to, aby až do jeho odchodu do výslužby nebylo na spojení správy školy obecné se správou školy občanské nic měněno. Pokud cit. výnos obsahoval pouze organizační opatření v příčině oddělení správy školy obecné od správy školy občanské s odsunutím účinnosti tohoto opatření, netýkalo se opatření to právní sféry st-lovy a nemohl se proto st-l odstraněním onoho omezení co do doby účinnosti onoho opatření důvodně cítiti dotčen ve svých subj. právech.

Podle § 18 říš. zák. o školách národních ze 14. května 1869 č. 62 ř. z. a souhlasně s ním i podle § 158 řádu škol. a vyuč. z 29. září 1905

č. 159 ř. z. je totiž věcí jen vydržovatelů občanské školy, chtějí-li školu občanskou spojit se školou obecnou pod společnou správou. Není-li v předpisech těchto ani jinde zmínky o tom, že by při rozhodování o spojení správy školy občanské se správou školy obecné bylo právní povinností rozhodujících činitelů přihlížeti také k stanovisku ředitele dotčené školy občanské nebo správce školy obecné, dlužno z toho souditi, že v řízení o spojení školy občanské a obecné nejsou ředitel občanské školy a správce školy obecné, jichž se spojení týká, vůbec procesní stranou. Není pak věcného důvodu, proč by tomu mělo býti jinak v řízení, jehož předmětem není spojení správy obou škol, nýbrž rozdělení správy obou škol zřízením samostatného správce pro školu obecnou. Toto stanovisko je také v souhlase se zásadou, že vůči aktům, které mají povahu opatření organizačních, jakým aktem je svou povahou také spojení nebo rozdělení správy školy občanské a školy obecné, nepřísluší zpravidla zaměstnancům v úřadech, jichž se organizační akt týká, postavení procesní strany a nejsou proto legitimováni, takovéto akty o sobě brát v odpor opravnými prostředky instančními, ani stížnostmi na nss. Pouhá pak skutečnost, že rozdělení správy škol může způsobiti zmenšení počtu tříd podřízených dotčenému řediteli a tím přivoditi snížení jeho ředitelského přídatku, nemůže založiti onomu řediteli postavení procesní strany v řízení o rozdělení správy škol, neboť tu jde o pouhé faktické důsledky a reflexy, které pro otázku rozdělení správy škol nemají právní relevance.

Z předposlední věty odůvodnění výnosu min. škol. ze 17. září 1932 je však patrné, že odsunutí účinnosti opatření o rozdělení správy obou škol se stalo se zřetelem k právním důsledkům, jaké má rozdělení správy obou škol pro st-le, tedy zejména k právnímu důsledku, jaký by mělo snížení počtu školních tříd, st-lem spravovaných, na výši jeho ředitelského přídatku. V tom lze spatřovati projev vůle úřadu, že ředitelský přídatek v té výši, která byla určena počtem tříd školy občanské a školy obecné, spojených ve správě st-lově, má zůstat st-li zachován až do jeho odchodu do výslužby.

Když pak žal. úřad v nař. rozhodnutí odvolal poslední větu prvního odstavce svého výnosu ze 17. září 1932, kde se mluví o odsunutí účinnosti rozdělení správy škol až do doby odchodu st-le do výslužby, jakož i předposlední odstavec téhož výnosu, obsahující odůvodnění onoho výnosu, mohl se ovšem dotknouti i onoho v cit. výnosu ze 17. září 1932 obsaženého založení subj. právního nároku na vyplácení ředitelského přídatku v té výši, která je určena celkovým počtem tříd obou škol, i nadále až do odchodu st-le na odpočinek.

Za této právní situace bylo ovšem povinností žal. úřadu, když zajištění dalšího vyplácení neztenčeného ředitelského přídatku až do odchodu st-le do výslužby odvolal, aby toto své opatření odůvodnil. Toho žal. úřad neučinil, což stížnot právem vytýká. — — —